

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1943 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 503) angående upplösning av vissa sammanslutningar m. m.

Genom en den 7 maj 1943 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 228, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åbe-ropande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 503) angående upp-
lösning av vissa sammanslutningar m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 14 juni 1940 angående upplösning av vissa sammanslutningar m. m., vilken enligt lag den 30 juni 1942 (nr 514) gäller till och med den 30 juni 1943, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Lagen den 14 juni 1940 angående upplösning av vissa sammanslutningar m. m. bereder bland annat möjlighet att i viss ordning upplösa sammanslutning, vars verksamhet åsyftar att med våldsamma medel eller med hjälp av främmande makt omstörta eller förändra rikets statsskick eller vars verksamhet är ägnad att sätta rikets säkerhet i fara eller att allvarligt störa ordningen inom landet.

Lagen har följande lydelse:

1 §.

Sammanslutning, vars verksamhet åsyftar att med våldsamma medel eller med hjälp av främmande makt omstörta eller förändra rikets statsskick eller vars verksamhet är ägnad att sätta rikets säkerhet i fara eller att allvarligt störa ordningen inom landet, må av Konungen och riksdagen genom samfällt beslut förklaras upplöst.

Under tid då riksdagen ej är samlad, äger Konungen, om fara är i dröjsmål, förbjuda sådan sammanslutning, som i första stycket avses, att tills vidare fortsätta sin verksamhet; dock må förbud som nu sagts ej meddelas med mindre Konungen låtit riksdagskallelse utgå eller riksdagen ändock skall sammanträda inom trettio dagar. Har ej inom trettio dagar från näst-följande riksdags början riksdagen bifallit av Konungen gjord framställning

om upplösning av sammanslutningen, skall förbudet, såframt det ej dessförrinnan återkallats, upphöra att gälla efter utgången av nämnda tid. Förbudet skall upphävas, därest riksdagen hemställer därom.

Har sammanslutning förklarats upplöst, må ny sammanslutning icke bildas för att fortsätta dess verksamhet. Vad sålunda stadgas skall äga motsvarande tillämpning, då sammanslutning förbjudits att tills vidare fortsätta sin verksamhet, dock endast för den tid förbudet varar.

2 §.

Upplöst sammanslutnings egendom vare förverkad till kronan, såvitt ej Konungen och riksdagen annorlunda besluta.

Har sammanslutning förklarats upplöst eller har Konungen förbjudits sammanslutning att tills vidare fortsätta sin verksamhet, äger Konungen uppdraga åt myndighet eller annan att efter de anvisningar, Konungen finner skäl meddela, omhändertaga och förvalta sammanslutningens egendom.

3 §.

Den som, efter det sammanslutning förklarats upplöst eller förbjudits att tills vidare fortsätta sin verksamhet, fortsätter eller främjar fortsättningen av sammanslutningens verksamhet, såsom genom att deltaga i beslut eller bevista sammanträde för främjande av dess syfte eller genom att erlægga avgift eller tillhandahålla lokal eller redskap eller genom att bilda eller deltaga i sammanslutning, som uppenbarligen är avsedd att fortsätta den förbjudna verksamheten, straffes, där ej gärningen enligt allmänna strafflagen är be- lagd med svårare straff, med fängelse eller straffarbete i högst två år. Är brottet ringa eller äro omständigheterna eljest synnerligen mildrande, må till dagsböter dömas. Böter tillfalla kronan.

Vad i 2 kap. 18 § strafflagen stadgas om förlust av ämbete, tjänst eller annan allmän befattning och om obehörighet därtill skall ock gälla, där någon för brott mot denna lag dömes till fängelse.

Egendom, som med ägarens eller hans ställföreträdarens samtycke användes för att främja fortsättningen av den förbjudna verksamheten, må dömas förverkad till kronan.

4 §.

Åtal för brott mot 3 § anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare.

5 §.

Konungen meddelar de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 31 mars 1941. Förbud som i 1 § andra stycket sägs skall ej gälla längre än lagen äger giltighet. Vad i lagen stadgas om sådant under tiden för lagens giltighet begånget brott, som i lagen avses, samt om förverkande skall äga tillämpning även efter det lagen i övrigt upphört att gälla.

Lagen äger enligt lag den 30 juni 1942 (nr 514) giltighet till och med den 30 juni 1943.

I propositionen uttalar *tillförordnade chefen för justitiedepartementet, statsrådet Bergquist*, att giltighetstiden för ifrågavarande lagstiftning torde böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1944.

Lagrådet har lämnat det upprättade lagförslaget utan erinran.

Utskottet har vid sin granskning av det framlagda lagförslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma och får alltså hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition, nr 228, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 juni 1943.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter, Wagnsson, Karl Emil Johanson, Eskhult, Karl Johan Olsson, Linnér, Brandt* och *Lodenius*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Gezelius, Hedlund* i Östersund, *Ryberg, Olsson* i Mellerud, *Berg, Björling* och *Lindberg* i Stockholm.
